

[Tesdaorpf.]

nem de ærede Ordføreres Udtalelser derom. Vanskeligheden ved at faa den helt rigtige Interesse frem angaaende denne Sag er egentlig ikke saa svær at faa Øje paa; den ligger i Virkeligheden i det Faktum, at det tilsyneladende gaar rigtig godt for det danske Landbrug i Øjeblikket. Men jeg tror ogsaa kun det er tilsyneladende, og det vil jeg gerne uden at spilde alt for megen Tid paa det bruge et Par Minutter til at sige lidt om.

Jeg mener for det første, at det allerede for nylig har vist sig, at det var svært nok at faa de Priser til Udlandet gennemført — f. Eks. i Englandsoverenskomsten —, som vi mente vi var nødt til at kræve herhjemme. Og naar vi endelig fik en Overpris, var det i Virkeligheden Mangelen paa Mad, som gav os den, det var egentlig ikke Købevnen, der gav os denne Overpris; vi fik den heller ikke, fordi vi havde et saadant Kvalitetsforspring, at man af den Grund mente at maatte give os den. Den Pris, som vi fik, er i Virkeligheden den Pris, som man stort set mente at Landbruget herhjemme lige kunde klare Omkostningerne med, men man skal lægge Mærke til, at den samme Pris regner vore oversøiske Konkurrenter for en fin Pris. Jeg tror godt, man kan sige, at Danmark i de sidste Aar nu efter Krigens Afslutning har været det eneste Landbrugseksportland, som har været utilfreds med de Priser, der har været budt; det er, synes jeg, et Memento.

En anden Ting, jeg gerne vil pege paa, naar jeg taler om, at Landbrugets Forretning i Dag ikke er i den Grad uden Vanskeligheder, som man fra nogle Sider maaske vilde tro, er den Pris, som vor egen Befolkning herhjemme har Raad til at betale for Varerne. Det er i Virkeligheden saadan, at de ikke har Raad til at betale den Pris, vore Landbrugsvarer skal koste. De faar faktisk Landbrugsvarerne til en billigere Pris, end Landbruget mener at kunne saalge dem til. Det er sikkert ogsaa rigtigt, at hvis Varerne maatte stige, var man nødt til at sætte Lønningerne op, men saa vilde ogsaa Landbrugets Lønninger stige og dermed altsaa Priskravet stige. Den Difference, der er her, betales jo af det berømte Tilskud, der gives i Øjeblikket, og man kan godt sige, at den i Virkeligheden betales i Skat fortrinsvis af de større Indkomster; derved forhindres en Opsparing, og man tærer paa Formuen. Alt dette er Bevis paa, at Landbrugets Varer egentlig er for dyre for vor hjemlige Befolkning.

Som Bevis paa, at det ikke er sikkert, at Landbruget gaar saa godt, vil jeg gerne

for det tredje sige, at hvis det gjorde det, vilde der ikke være saa megen Uro om Landbrugets Forhold, som der er. Man taler om Landbrugets Forhold tidligt og silde, baade her og andre Steder. Man har et Udvalg — det er maaske en speciel Ting —, der sidder og taler om Jordfordeling, om den ydre Driftsform. Men der er ogsaa andre Ting, der peger i samme Retning. Man har f. Eks. for nylig ment at maatte nedsætte en Kommission til at beskæftige sig med Landarbejdernes specielle Forhold, vel navnlig Arbejdstiden, og at dette ikke har reguleret sig selv, er vel i og for sig Tegn paa, at Landbrugets Forhold ikke er saa ligetil endda. Og jeg vil om dette Forhold sige: er det overhovedet muligt at se Spørgsmaalet om Landarbejdernes Forhold, om Arbejdstiden i Landbruget, uden i en større Sammenhæng?

For mig er det ganske tydeligt, at Landbrugets Fremtid ligger usikkert, og der er en Ting, man skal lægge Mærke til i alle Diskussioner om Landbrugets Forhold, ogsaa den, der har fundet Sted i Gaar og i Dag forud for denne Sags Behandling, nemlig at det, man taler om, er ikke Økonomien, man taler om alle mulige andre Ting, politiske Forhold, sociale Forhold, men uhyre lidt om Økonomien for det Erhverv, hvis Forhold man diskuterer. Jeg vil gerne citere en Udtalelse, som Statskonsulent A. P. Jacobsen har fremsat, ganske vist for 20 Aar siden, men jeg synes, den gælder endnu i Dag. Han sagde, at ethvert Fremskridt i Industrien er til Gavn for Landbruget, og ethvert Fremskridt i Landbruget er til Skade for de Landmænd, der ikke følger med. Jeg tror, det gælder ogsaa i Dag, at hvis dansk Landbrug ikke følger med i Udviklingen, vil vi simpelt hen komme til at proletarisere den danske Landbostand.

Jeg synes derfor, at jeg godt kunde have ventet en maaske lidt mere entusiastisk Modtagelse af dette Lovforslag og det, det indebærer — selv om jeg gerne vil takke for den Modtagelse, det fik. Hvis man tænkte sig, at man tilbød en Forretningsmand gratis Markedsanalyse, Driftsanalyse og eventuelt Rationaliseringsforslag — hvad denne Kommission jo i Virkeligheden skulde arbejde med —, tror jeg ikke, en god Forretningsmand vilde sige nej. Og hvis nogen synes, at vi har for mange Kommissioner og for tit beskæftiger os med disse Ting, vil jeg blot sige, at det er sjældent, at de, der gaar tit til Læge, er alvorligt syge; det er netop dem, der kommer for sent til Læge, som dør.

Jeg vil — og her er jeg ganske enig med det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgen-